

TUSSENSTAND EN VOORUITBLIK COÖPERATIE APPELSCHA REGIO 3.0

Inhoud

- Inleiding
- Resultaten Coöperatie Appelscha Regio 3.0
- Ambitie
- Middelen
- Verzoek

Inleiding

Recreatie en toerisme zijn al heel lang heel belangrijk voor Ooststellingwerf. Appelscha was één van de eerste plaatsen in Nederland waar een VVV werd geopend. Belangrijkste trekkers waren ook toen al de natuur: het Fochtelooverveen en het Drents Friese Wold met de Kale Duinen.

Feit:

In 1911 werd het derde VVV informatiepunt van Nederland geopend, in Appelscha!

Al die bezoekers leidden ook tot drukte, als de druk te groot werd volgden weer maatregelen, waardoor een soort golfbeweging ontstond. Bijvoorbeeld toen het in het centrum van Appelscha te druk werd waarna het pretpark werd verplaatst naar de westzijde aan de Westerse Es.

Resultaten Coöperatie Appelscha Regio 3.0

Op dit moment is de belangstelling voor Appelscha en de natuur weer heel groot. Gerichte marketing campagnes, de persreizen en natuurlijk de corona effecten lokten veel bezoekers naar de regio. Natuurbeheerders beraden zich op maatregelen om de bezoekersstroom te reguleren.

Feit:

Aantal overnachtingen Ooststellingwerf 2019 247000

Aantal overnachtingen Ooststellingwerf 2020 *

*Op basis toeristenbelasting, cijfers 2020 nog niet bekend

Deze golfbeweging heeft ook impact op de ondernemers, naast de impact die corona op dit moment al heeft op met name horeca en groepsaccommodaties. Goede samenwerking binnen de branche is een belangrijke voorwaarde om krachtiger te kunnen blijven acteren.

Door de ligging van Ooststellingwerf (aan de rand van Friesland, Drenthe, Nationaal Park Drents Friese Wold en zelfs aan de rand van Zuidoost Friesland) wordt er met veel partijen samen gewerkt. Keerzijde is dat samenwerking binnen de regio en eenduidige uitstraling niet altijd optimaal zijn.

Vanaf 2019 is de Coöperatie Appelscha Regio 3.0 gestart om via gebiedsgerichte promotie Ooststellingwerf beter op de kaart te zetten en de onderlinge samenwerking in vrijetijdsector binnen de gemeente te bevorderen. Een aantal vooruitstrevende spelers in Recreatie, Horeca, Toerisme werden lid van de Coöperatie.

De website Appelscha.nl werd de basis van de promotie en we startten in de zomer van 2020 de eerste online promotiecampagnes gericht op midden Nederland.

Feit: Bezoekers website 1-5-2019 tot 31-12-2019 44.800*

Bezoekers website 1-5-2020 tot 31-12-2020 66.000

* In 2019 kwam 20% van het bezoek voor de agenda. In 2020 was deze pagina door corona leeg (de netto groei zonder agenda bedroeg meer dan 50%)

Na gesprekken het afgelopen jaar met ondernemers en gasten werd nog een keer bevestigd dat de kracht van onze regio de natuur is. Als uitdaging werd genoemd: kwaliteit en variatie. Dat werden dan ook de speerpunten voor de Coöperatie:

KWALITEIT EN NIEUW DIVERS AANBOD

Campagnes 2021

In 2020 werden campagnes ontwikkeld, waar ondernemers in RHT bij aan konden haken en dat werd na de voorzichtige start, nu ook echt gedaan: 50 ondernemers uit de hele gemeente Ooststellingwerf haakten (ondanks corona!) aan bij één of meer van die promotie projecten.

Feit: Corona-proof campagne Kerstvakantie: 32 deelnemers

Unieke accommodaties: 19 deelnemers

Buitensport Walhalla 40 deelnemers*

Review campagne: 30 aanmeldingen

* Horeca bedrijven gaven aan pas aan te haken na corona, deelname groeit nog

Het Buitensport Walhalla is de meest in het oog springende. Uitgangspunt is actief en gezond bezig zijn in de natuur. Het project legt een verband tussen natuur en gezondheid en verbindt ook de verschillende natuurgebieden in de regio met elkaar. Het gaat niet alleen meer over het Fochtelooverveen en het Drents Friese Wold, maar ook over het stroomgebied van de Tjonger, het Blauwe Bos en de Parkbossen bij Oldeberkoop. Het project legt ook een relatie tussen de vele routes en buitenactiviteiten in de regio: wandel-, fiets- en ruiternetwerken, maar ook kanoroutes en de Hein Mader Kunstroute zijn onderdeel van dit project.

Lokale samenwerking

De Coöperatie onderhoudt inmiddels contacten met verschillende partijen in recreatie en toerisme in de regio.

- De 170 leden van VTRBO zijn collectief lid van de Coöperatie. De voorzitter van VTRBO is bestuurslid van de Coöperatie. Ook trad een lid van de Coöperatie afgelopen jaar toe tot het bestuur van VTRBO. De samenwerking kreeg het afgelopen jaar steeds meer vorm, bijvoorbeeld in het Buitensport Walhalla, waar VTRBO leden tegen speciale condities aan konden haken. Op de samenwerking wordt ook vanuit de ondernemers heel positief gereageerd. “Blij dat er nu wat zichtbaars gebeurt en meer wordt samengewerkt”,
- Met TRZF ontstond een goede samenwerking bij de uitvoering van de persreizen, na een bestuurlijke herstructurering bij TRZF is één van de leden van de Coöperatie toegetreden tot het bestuur van TRZF. Er is regelmatig overleg over lopende activiteiten,
- Ook met Staatsbosbeheer hebben we een aantal keren overleg gevoerd over toeristische ontwikkelingen. Ondanks dat er bij natuur en toerisme soms punten zijn waar het wringt, waren de gesprekken zeker constructief. Staatsbosbeheer ziet ook de potentie van het Buitensport Walhalla, waarmee een link te leggen is naar andere natuurgebieden in de regio zoals routes van DFW naar het Blauwe Bos of een link met gezond eten uit de natuur.
- Naar aanleiding van de publicaties over het Buitensport Walhalla zijn we ook in gesprek met Recreatieschap Drenthe, bijvoorbeeld over routes.
- Naast genoemde R&T organisaties zijn we in gesprek met lokale partijen en verbanden als Plaatselijk Belang Appelscha, SPA05, HVA en een zgn Boerestreekoverleg. Ook hierin kunnen we door goed samen te werken ieders aandachtsgebied alleen maar versterken en van het totaal meer maken dan de som van de delen.
- Tot slot hebben we ook een aantal gesprekken gevoerd met de Stichting Weldadig Oord, die zich o.a. bezighoudt met de regiomarketing van de Koloniën van Weldadigheid. Directe aanleiding was de link die we samen legden tussen het Buitensport Walhalla als een mooie verbinding tussen Veenhuizen en Frederiksoord. We zijn in gesprek over de mogelijkheid voor een wisselwerking tussen regio's en partijen.

In de gesprekken merken we dat Ooststellingwerf inmiddels niet alleen als een welkom bijdragend lid wordt gezien, maar ook als een partij die ertoe doet in recreatie en toerisme in Noord-Nederland.

Als Coöperatie zijn we ervan overtuigd, dat we als regio uit moeten gaan van eigen kracht. We hebben genoeg in huis en creëren daarmee ook een veel sterkere positie voor de regio.

Ambitie

We hebben de potentie van het Buitensport Walhalla verwerkt in een ambitie voor 2025.

In 2025 trekt de regio veel bezoekers uit Midden-, West- en Zuid-Nederland, die hier komen vanwege de reputatie als gezonde omgeving.

Feit:	Bezoekers www.appelscha.nl per provincie	in 2019 *	In 2020
	Friesland-Groningen-Drenthe	24.600	21.400
	Noord- Zuid Holland en Utrecht	14.100	29.000
	* Incl. 20% lokaal bezoek voor de agenda van Appelscha, de impact zie je terug in de daling van het noordelijk bezoek		

Hier kan iedereen actief buiten in de natuur zijn. De gasten verblijven hier minimaal een paar dagen, ze eten, drinken en overnachten in de regio

Feit:	Bestedingen / activiteit 2019	Westerveld	Ooststellingwerf	Noordenveld
	Dagtoeristen (miljoen euro)	53	46	42
	Vakantie (miljoen euro)	62	16	21

De horeca maakt veel gebruik van streekproducten uit de regio. Je kunt deze bedrijven zelf bezoeken. Er zijn pluktuinen, bosboeren en boerderijen waar je clinics kunt volgen om zelf kaas te maken of te melken en in de restaurants en B&B's staan die streekproducten op tafel. Hiermee leggen we via de natuur een verband tussen de agrarische sector en de toerist.

In het Buitensport Walhalla vind je verschillende Toeristische Opstap punten (TOP's). Hier vind je interactieve informatievoorzieningen, waar de bezoeker op een attractieve en uitdagende manier wordt geïnformeerd over de schoonheid maar ook de kwetsbaarheid van de natuur.

De natuurbeheerders (Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten) spelen een belangrijke rol bij het verder uitwerken van de toeristische informatiepunten en het meer de regie te nemen in het op een interessante, uitdagende en speelse manier informeren van de bezoeker. Dat kan bijvoorbeeld ook door bij de sporten en clinics samen te werken met de partijen die deze clinics aanbieden en de informatie over de natuur als onderdeel van de beleving op te nemen.

Centrum Appelscha

In Appelscha is een opvallende entree naar de verschillende fiets, wandel en mountainbike routes. Op de Boerestreek is een grote Pumptrack die tevens als start voor de Mountainbikeroute geldt.

Op de Boerestreek kun je bij kramen en foodtrucks terecht voor streetfood gemaakt met streekproducten: "Boerestreetfood". Hier kun je de streekproducten kopen en proeven.

Met deze stappen wordt de Boerestreek Appelscha het Centrum van het Buitensport Walhalla Ooststellingwerf, hier komt alles samen: Sport – Eten – Overnachten – Spelen en hier verbinden we alle aanbieders.

Centraal platform Recreatie en Toerisme

De Coöperatie Appelscha Regio 3.0 en VTRBO /TIP zijn één organisatie geworden, waardoor een krachtige partij ontstaat die zowel voor de ondernemer, de toerist, de gemeente en de overige stakeholders aanspreekpunt is en een solide partij die initieert, verbindt en inspireert.

De verschillende projecten worden uitgevoerd door een team van vrijwilligers en professionele krachten, die zijn ingedeeld in verschillende werkgroepen, waar ook ondernemers in zijn betrokken. Samen met de gemeente kunnen we taken in recreatie, horeca en toerisme slim inrichten en uitwisselen. Het bestuur van de Coöperatie stuurt deze organisatie aan en is eerst verantwoordelijke.

Werkgroep Gastheerschap - TIP

De TIP organisatie verzorgt alle informatie voor de gast, evenementen kalender, brochures, informatiepunten. Regelt ook dat alle routeinformatie en clinics bekend worden gemaakt en houdt contact met alle ondernemers in de regio.

Werkgroep regio promotie

Verzorgt de online marketing voor de organisatie, tevens beschikbaar om voor ondernemers backup te verlenen voor hun eigen marketing en PR. Er is afstemming met de activiteiten van Recreatieschap Drenthe en Toeristische Regio Marketing Zuidoost Friesland, met het doel om elkaar optimaal te versterken. De regio wordt wel als unieke regio gepresenteerd met een eigen website en profiel

Feit: Website bezoekers 1-1-2020 tot 1-9 2020

www.zuidoostfriesland.nl bijna 40.000 bezoekers (bron jaarplan TRZF)

www.appelscha.nl 50.793 bezoekers (bron analytics)

NB: bezoekers in Zuidoost Friesland delen we met 5 gemeenten, daarvan zijn wij 20%

De afdeling promotie beheert ook het boekingsplatform Huisje-huren. Er is een link met de regio marketing: daalt de bezetting, dan stijgt de activiteit. Er is een doelstelling voor bezettingsgraad en een omzetdoel. De leden profiteren door lagere commissiekosten dan bij internationale platforms.

Werkgroep Productontwikkeling en evenementen

Met name gericht op het verder uitbouwen van de kernwaarden van de regio: gezondheid, bewegen, natuur. Leden kunnen plannen indienen of brainstormsessie plannen. Er is een lijn naar scholen/destinatie opleidingen, voor onderzoek en ontwikkeling. Voor evenementen zijn op dit moment met name in Appelscha een aantal clubs actief. De Coöperatie ziet voor zichzelf een coördinerende rol en een rol in de promotie voor toeristische evenementen. Daarbij denken we primair aan evenementen in De Koele en op de Boerestreek (bijvoorbeeld Boerestreetfood en culturele evenementen)

Voor deze werkgroep gaan we onderzoeken of en hoe we hier SA3 aan kunnen haken

Belangenbehartiging

Werkgroep/bestuur houdt nauwe contacten met Recreatieschap Drenthe en TRZF en volgt de landelijke ontwikkelingen. Er is een korte lijn naar de lokale politiek en het bestuur. Mogelijke knelpunten worden adequaat en met oog voor de belangen van ondernemer en de gast opgelost.

Lokale binding

Het bestuur zelf zorgt voor goede contacten met alle stakeholders, zowel boerenorganisaties, natuurbeheerders, overheid, recreatieorganisaties. Bijzondere aandacht is er voor de Koloniën van Weldadigheid. We hebben een sterk complementair aanbod, waarbij in Ooststellingwerf het gewicht op de natuur ligt en in de koloniën op cultuur en musea.

Bosbergtoren

De Bosbergtoren heeft een belangrijke plaats in de regio: trekpleister, icoon, startpunt. De Coöperatie is van mening, dat de revenuen van de Bosbergtoren ingezet dienen te worden voor gebiedsgerichte promotie. De Coöperatie wil de exploitatie van de toren graag op zich nemen en daarmee de potentie als toeristenmagneet optimaal benutten.

Middelen

Kosten

De totale kosten van de Coöperatie bedroegen de afgelopen jaren gemiddeld € 105K per jaar. De belangrijkste posten zijn: marketingkosten (40%), personeelskosten (50%) uitvoering en organisatiekosten (10%). Voortzetting van de activiteiten, zal jaarlijks op ongeveer 100K uit blijven komen, welke als volgt structureel gedekt kan worden.

Samenwerking en samenvoeging activiteiten VTRBO

De Coöperatie en VTRBO hebben de afgelopen jaren steeds nauwer samengewerkt en zijn voornemens de activiteiten structureel samen te voegen in de fusie. Het verwachte efficiency voordeel is € 10.000 (personeelskosten, organisatiekosten en websitebeheer).

Exploitatie Bosbergtoren

Als de toren weer open kan, ziet de Coöperatie goede mogelijkheden om de Bosbergtoren commercieel in te zetten, waarbij de revenuen rechtstreeks ten goede komen aan de regio promotie. We hebben een opzet gemaakt waarbij we als Coöperatie en VTRBO verwachten een exploitatie-resultaat te kunnen realiseren tussen de € 30.000 en € 50.000, waarbij natuurlijk de afspraken die we maken over de condities met gemeente bepalend zijn. Daarover gaan we graag in gesprek.

Bijdrage ondernemers

Op dit moment bestaat de ondernemersbijdrage uit contributie en een bijdrage in de marketing activiteiten. Inclusief de bijdrage voor het TIP-magazine bedragen die ongeveer €25.000-€ 30.000 (opmerking: daarbij zit ook contributie van ondernemers buiten Ooststellingwerf). De Coöperatie wil graag met de gemeente in gesprek over een BIZ model om deze bijdrage ook structureel te maken. Doel is dat op deze manier, de ondernemers structureel minimaal € 30.000 bijdragen.

Efficiency en samenvoegingsvoordelen

Met de bovenstaande bijdragen is minimaal € 60.000 van de € 100.000 gedekt. Van de resterende € 40.000 is naar onze mening nog een deel weg te nemen door efficiency verbetering in de kosten voor recreatie en toerisme, zowel in personeel (bijvoorbeeld door overlap in taken van de gebiedsregisseur en de gemeente). Maar ook kan een afweging gemaakt worden of deze kosten bovenop de kosten aan TRZF, Recreatieschap Drenthe, VVV Leeuwarden en Merk Friesland moeten komen of voor een deel in plaats van.

Hiermee zou de structurele bijdrage van de gemeente aan regiomarketing en recreatie en toerisme lagere uitkomen dan de uitgaven die de gemeente op dit moment doet.

Daartegenover staan financiële en maatschappelijke resultaten voor de gemeente:

- Een jaarlijkse groei van 2% in aantal overnachtingen levert over 5 jaar jaarlijks € 32.000 netto extra Toeristenbelasting op (bij een gemiddelde van €1,25)
- Die groei van 2% betekent in 5 jaar 25.000 extra overnachtingen. Bij een gemiddelde besteding per dag van € 40 (factsheet Drenthe) levert dat jaarlijks € 1.000.000 extra opbrengst op voor de lokale economie.
- In 2019 was Toerisme in Ooststellingwerf goed voor 8,4% van de werkgelegenheid (bron: monitor op Drenthe).
- De grootste groeipotentie voor Ooststellingwerf zit in vakanties (zie monitor Drenthe RD).
- Tot slot het wegnemen van de exploitatieverliezen van de Bosbergtoren €?????

Met deze ontwikkelingen meegerekend ontstaat ten opzichte van de huidige situatie een positief saldo voor de gemeente uit de investeringen in Recreatie en Toerisme.

We denken dat we deze situatie in 2024 kunnen bereiken.

Voor 2022 tot 2024 vragen we van de gemeente

- Actief met ons samen te werken in het realiseren van een BIZ
- Samen met ons te bekijken hoe en onder welke condities de Coöperatie de exploitatie van de Bosbergtoren over kan nemen
- Financieel ondersteuning voor 2022 en 2023, de exacte omvang is mede afhankelijk van de snelheid, waarmee zaken in 2021 in gang gezet kunnen worden Op basis van de bovenstaande zaken, maken we daar graag samen een doorrekening van.

Graag gaan we naar aanleiding van dit stuk met de gemeente in gesprek over de toekomst van recreatie en toerisme in Ooststellingwerf en de rol voor de Coöperatie Appelscha Regio 3.0.

Jan Henk Veenhouwer

Namens het bestuur van de Coöperatie Appelscha Regio 3.0 UA

Oosterwolde, 29 april 2021